

Скидан Олег

д.е.н., професор

Житомирського національного агроекологічного університету,

м.Житомир, Україна

Войтенко Архип

к.держ.упр., доцент,

професор кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та

публічного управління

Житомирського національного агроекологічного університету,

м.Житомир, Україна

Плотнікова Марія

к.е.н., доцент

Житомирського національного агроекологічного університету,

м.Житомир, Україна

Костюк Людмила

студент

Житомирського національного агроекологічного університету,

м.Житомир, Україна

ЛЮДИНОЦЕНТРИЗМ ФОРМУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Глобалізація та децентралізація процесів у світовій економіці, динамічний характер розвитку суспільства, становлення національної економіки країни зумовили появу принципово нових підходів в управлінні територіальними громадами та кадровим забезпеченням системи місцевого самоврядування. Принципово нові світоглядні позиції ноосферного розвитку людства, забезпечення ефективності функціонування соціально-екологічного середовища на перше місце висувають інклюзивний підхід, партисипацію як парадигму національного відродження, визначення чинників забезпечення соціально-психологічного комфорту мешканців територій.

Провідною метою кожної реформи децентралізації, в тому числі нинішньої, є підвищення якості й рівня населення, розвиток системи освіти, людино- та природоцентризм. Чинниками, що забезпечують вказані цілі є повне і своєчасне охоплення мешканців території, різнобічне використання засобів та системи впливів на громаду, осучаснення та оздоровлення населення й середовища, впровадження методик особистісно і компетентісно зорієнтованого управління, технологічність підходів системи адміністративного менеджменту в місцевому самоврядуванні, моніторинговий супровід управлінського процесу, адекватна підготовка кадрів системи управління тощо.

Метою та ідеологією такого процесу децентралізації є різнобічний розвиток і соціалізація особистості, кооперація, носферні підходи в управлінні, що дозволяє мешканцям громади усвідомлювати себе цілісністю, громадою України, здатна до

II Міжнародна науково-практична конференція «Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій землі: наслідки та шляхи вирішення»

життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готовими до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності. Відповідно до загальної мети одним з головних аспектів становлення самодостатніх громад є формування загальнокультурних і морально-етичних цінностей, ключових і предметних компетентностей мешкантів, необхідних життєвих і соціальних навичок, що забезпечують їх готовність до продовження розбудови національної економіки крізь призму розуміння життя у демократичному суспільстві. Механізмом реалізації такої системи є планомірна інформаційно-роз'яснювальна робота, в тому числі в питаннях духовного виховання. Найціннішим результатом вказаних процесів є фізично й моральне здорове суспільство, активна громадянська позиція, здатність критично оцінювати інформацію та реагувати на неї крізь призму особистісної відповідальності щодо вирішення виявлених проблем, відповідальне ставлення кожним мешканцем територіальної громади до себе та інших людей. Освічені українці, всебічно розвинені, відповідальні громадяни і патріоти, здатні до ризику та інновацій, – ось хто поведе українську економіку вперед у XXI столітті. Ключовою позицією при цьому є вмотивованість громади на досягнення результату та компетентісна забезпеченість з пріоритетом на поліфункціональність; надпредметність; міждисциплінарність; багатоконпонентність; спрямування на формування критичного мислення, рефлексії, визначення власної позиції. Базовими технологіями досягнення вказаних результатів є діяльність громадських організацій, зареєстрованих в населених пунктах (як механізму управління розвитком населеного пункту, об'єднані у асоціації такі організації стають активними діячами на регіональному рівні), функціонування споживчих товариств (як системи більш ефективного забезпечення потреб громадян) та обслуговуючих кооперативів (холістичної структури сприяння розвитку виробництва та підприємництва).

Становлення державно-партнерських відносин на рівні населеного пункту, територіальної громади, органів державної влади та місцевого самоврядування дозволить отримувати синергетичний ефект суспільно-економічного процесу з акцентом на упровадження особистісно-орієнтованої моделі управління розвитком території, заснованої на ідеології людиноцентризму, де серед головних повноважень виступають творення освітнього доквілля, яке сприяє навчанню учнів. Ідеться про доступ та залучення осіб всіх вікових категорій до навчальної діяльності, комфортне фізичне і психологічне середовище для спілкування та різноманітних видів тренінгів, а також про індивідуальну роботу особистості й представлення власних результатів та групових досягнень в межах громади.

Список літератури

1. Грабар І. Г. *Синергетика економічних систем: [навч. посіб.]* / І. Г. Грабар, Є. І. Ходаківський, О. В. Вознюк, Л. Ю. Возна та ін. Житомир. 2003. 244 с.
2. Ходаківський Є. І. *Праксеологічні підходи в менеджменті: [навч.-метод. посіб.]* / Є. І. Ходаківський, І. В. Кучерук, Ю. В. Богоявленська. Житомир: ЖІТІ.

II Міжнародна науково-практична конференція «Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій землі: наслідки та шляхи вирішення»

2001. 108 с.

3. Руденко Л.Г. *Сталий розвиток: пошуки моделей для України / М. Руденко. К.: БМТ, 2001. 615 с.*

4. Plotnikova, M. (2015) *Conceptual Basis for Ukrainian Rural Development. // Regional Formation and Development Studies. 2015. №3. P. 134–144.*

5. Курмишев Г.В., Ходаківський Є.І., Іванюк О.В., Плотнікова М.Ф. *Світобачення в ноосферній освіті // Наукові горизонти. 2018. №5(68). С. 24–31.*

6. Ramanauskas J., Stasys R., Plotnikova M. *Innovative approaches to rural development // Sustainable Development of Rural Areas: monograph / ed. prof. T. Zinchuk, prof. J. Ramanauskas. – Klaipėda: Klaipėda University; Kyiv: «Centre of Educational Literature», 2019. 80–99.*

7. Sandal J.-U., Yakobchuk V., Lytvynchuk I., Plotnikova M. *Institutions for Forming Social Capital In Territorial Communities Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development ISSN 2345-0355. 2019. Vol. 41. No. 1: 67–76.*